

1.3. AUST-AGDER FYLKESKOMMUNES REGISTRERINGER I FORBINDELSE MED NYE E18 TVEDESTRAND–ARENDALE

Synnøve Viken og Gaute Reitan

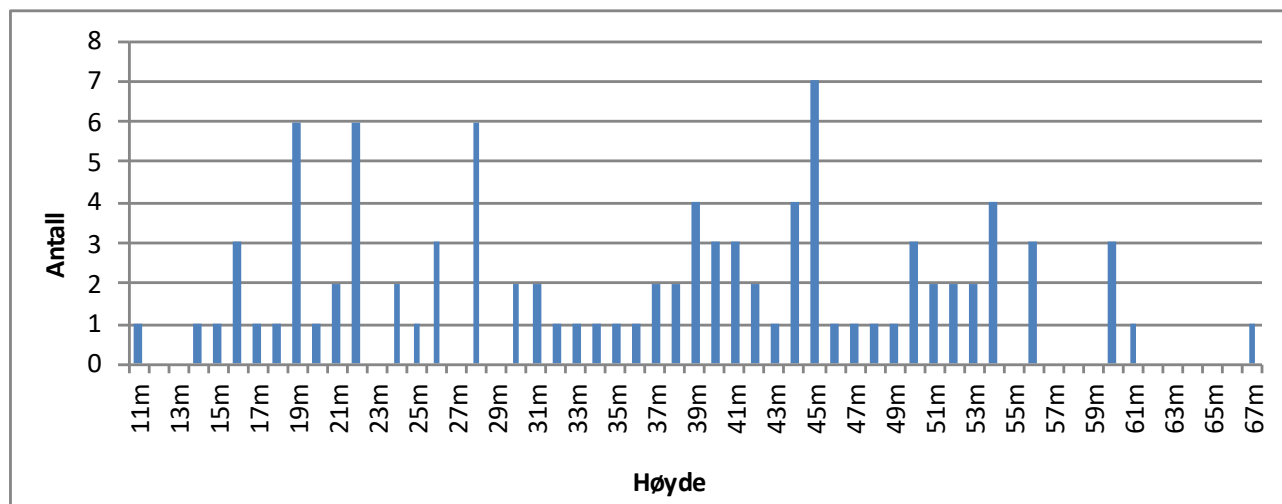
Aust-Agder fylkeskommunes registreringer i forbindelse med den nye E18 mellom Tvedestrand og Arendal tok til i 2012. Området som skulle registreres, ble delt inn i åtte delområder nummerert fra 1 ved Arendal i sør til 8 ved Tvedestrand i nord. I løpet av to sesonger ble deretter en 23 km lang og 200 meter bred korridor, samt utvidelser for kryss, adkomstveier, massedeponier og riggområder, undersøkt ved hjelp av overflaterregistrering, prøvestikking og maskinell sjakting. Registreringsstrategi og -metoder er beskrevet i registreringsrapporten (Eskeland 2013: 41–54). Registreringsprosjektet ble avsluttet med ferdigstillingen av en omfattende registreringsrapport i desember 2013 (Eskeland 2013). Etter at det forelå et reguleringsplanforslag med tilleggsareal, ble det i 2014 utført en tilleggsregistrering (Eskeland 2014).

Registreringene omfattet i alt 5785 prøvestikk. Det ble gjort funn i 522 (9 %) av disse (Eskeland 2013, 2014). I tillegg ble det søkt etter automatisk fredede kulturminner ved hjelp av maskinell sjakting i dyrket mark og nå brakklagt, tidligere dyrket mark. I områder som tidligere har blitt dyrket, ble det gravd 19 sjakter i til sammen 535 meters lengde og med et samlet areal på 1457 m². Det ble ikke påvist automatisk fredede kulturminner i disse sjaktene. I dyrket mark ble det gravd 78 sjakter i til sammen ca. 3300 meters lengde og med et samlet areal på 10 568 m². Det ble påvist

automatisk fredede kulturminner i 20 av disse sjaktene (pers. med. Nils Ole Sundet, Aust-Agder fylkeskommune). Dette innebærer at det i gjennomsnitt ble påvist fredede kulturminner i hver femte sjakt.

Ved registreringene ble det påvist i alt 118 automatisk fredede kulturminner innenfor planområdet, hvorav 110 som ikke var kjent fra før. Av de 118 lokalitetene ble 97 datert til steinalder og 21 datert til bronsealder/jernalder. Størrelsen på de registrerte steinalderlokalitetene varierte. De minste lokalitetene var 8–27 m² store, den største lokaliteten (ID170181) var 5317 m² stor. Samlet utgjør de 118 registrerte, automatisk fredede kulturminnene et areal på rundt 76 000 m². Steinalderlokalitetene utgjør i overkant av 51 000 m², og lokalitetene fra bronsealder/jernalder utgjør om lag 24 000 m².

En særlig utfordring med hensyn til datering av de identifiserte steinalderlokalitetene var at de postglasiale landhevingsforholdene i Aust-Agder i liten grad var undersøkt (se Andersen 1960, 1976). Dateringene av lokalitetene bygde derfor i hovedsak på typologi, og det ble på bakgrunn av ledeartefakter og enkelte C14-dateringer utarbeidet et forslag til strandlinjekurve (Eskeland 2013: 52–53). Utarbeidelsen av en lokal, geologisk basert strandlinjekurve ble seinere en viktig prioritering i forbindelse med utgravningsprosjektet E18 Tvedestrand–Arendal (se Romundset, kap. 1.8 og 3.2; jf. Mjærum mfl., kap. 1.4, denne bok).

Figur 1.3.1: De 97 registrerte steinalderlokalitetene fordelt på høyde over havet